

Johannekselainen

JOHANNEKSELAISEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 73. VUOSIKERTA

Touko-kesäkuu 2022 ▼ nro 5-6

Tuuha siekii Johannesjuhlille Paimioo!

Elokuun alussa pääsemme jälleen kokoontumaan ja kohtaamaan ihan kasvokkain Johannesjuhlien merkeissä. Kyllä tätä on jo odotettukin! Haastelemista on ehtinyt kertyä runsaasti. Korona-ajan pienimuotoiset, omatoimiset pitäjätjuhlat olivat tärkeitä ja toivottavasti luovat uusia perinteitä, mutta tauon jälkeen isolla joukolla kokoontuminen on jo juhlan aihe sinällään. Maailmantilanne on monen mielessä nostanut pintaan oman suvun vaiheita ja lisännyt entisestään tarvetta juurien etsimiseen ja vahvistamiseen.

Millaiset juhlat on tänä vuonna tulossa?

Tänä vuonna Johannesjuhlat pidetään Paimiossa. Pekka Saariston vetämä juhlatuomio on valmistellut tapahtumaa kevään aikana, ja luvassa on aitoa johannekselaista tunnelmaa.

”Johannesjuhlilla on tänäkin vuonna tutut ja odotetut elementit eli hartaus-osa, pääjuhla runsaine ohjelmineen sekä mahdollisuuksia monenlaisille kohtaamisille. Koronavuosien jälkeen ilmassa on aivan erityistä jälleennäkemisen iloa. Aloitamme hartaustilaisuudella, jossa pastori Risto Kantonen haastelee Johanneksen murteella. Paimion ”oma poika” Petri Laaksonen on lupautunut laulamaan sekä kirkossa että pääjuhlassa. Juhlapuheen pitää varsin ajankohtaisista aiheista VTT Kari

Kaunistamaa, Tuula Lauri lausuu runoja ja esittää äitinsä muisteluja evakkoonlähdöstä”, kertoo juhlatuomikunnan pj. Pekka Saaristo. ”Helge Toivonen on koonnut tuhansia kuvia johannekselaisista kylästä, niiden parissa pääsee nostalgisoimaan ja tekemään aikamatkaa historiaan. Haitarimusiikkia on tietysti myös ja Ilopilleri-tanssiryhmä esiintyy. Juhlilla voi tutustua uuteen Johanneksen pukuun ja jos sinullakin on mikä vain kansallispuku, niin otapa se kaapista yläsi tuuletettua. Tunnelma syntyy tästä kaikesta – ja siitä että saadaan muistella ja luoda uusia muistoja yhdessä.”

Myö nähhää elokuus! Kenet sie voisit ottaa kyytiä?

Johannesjuhlien tapahtumapaikat kirkko ja koulukeskus sijaitsevat kätevästi lähekkäin kahden puolen Paimion

pääraittia. Pitkiä matkoja ei tarvitse kävellä, kaikki kun tapahtuu kompaktisti pienellä alueella. Mutta ensin pitää päästä paikalle.

On varmasti monia, jotka tulisivat mielellään, jos kyyti järjestyisi ovelta ovelle. Ja vielä parempi, jos kyydit-sijä tulisi kaveriksi juhliin jakamaan kokemusta ja olisi tarvittaessa vähän apunakin.”Tässä olisi tilaisuus auttaa ja ilahduttaa. Jos sinulla on auto, niin mieti, kenelle voisit tarjota kyydin. Monelle iäkkäämmälle henkilölle voi rakkaille pitäjäjuhlille osallistuminen olla kulkemisesta kiinni, eivätkä nämä tervaskannot helposti edes lähipiiriltä kyytiä pyydä.

Vinkiksi siis: tarjoa kyytiä ja tule itsekkin mukaan!”, kannustaa juhlatuomikunnan jäsen Terhi Reponen.

*Johannesjuhlat
Paimiossa
6.8.2022*

Johannesjuhlat lauantaina 6.8.2022

- lipunnosto klo 9.30
- hartaustilaisuus Paimion Pyhän Mikaelin kirkossa klo 10.00
- käynti sankarihaudoilla
- sukuseurojen ja koulupiirien kokoukset Paimion koulukeskuksessa
- infopisteet, vapaata haastelemista
- Johannes-Seura ry:n sääntömääräinen syyskokous
- pääjuhla klo 14 – n.16
- lipun hinta 25€ sisältää ruokailun ja kahvin

Mis miun juuret on?

Juureton ei ole kukaan ja jokainen kuuluu johonkin sukuun. Monelle käy niin, että elämän tiimellys kuljettaa pitkälle keski-ikäen ennen kuin suvun vaiheet alkavat toden teolla kiinnostaa. Siinä vaiheessa suullisen perimätiedon kertojat ovat jo käyneet vähiin. Oma sukupolveni, me evakkojen lapset, olemme viestikapulan kantajia. Pienestä asti olemme tietämättämme eläneet ainutlaatuisen kulttuuriperinnön keskellä. Olemme leikkineet, kiukutelleet ja kyläilleet ja siinä sivussa meihin on tallentunut satunnaisia tarinanpätkiä ja sanontoja. Kaikuja menneestä ja kiteytyksiä jostain olennaisesta.

Johannesjuhlilla on 1960- ja 70-luvuilla omaan lapsenmieleeni jäänyt aikuisten iloinen tohina, kahvin tuoksu, kansallispukujen heilahtavat helmat, lippu, Johanneslaulu, kaukaa tulevat, yön yli kyläilevät sukulaiset ja väsymätön tarinointi myöhäiseen iltaan. Vaikutelmat ovat faktojen ohella vaalimisen arvoisia. Runot, piirroksot, tarinoiden kirjaaminen, sukututkimus – muistoja voi tallentaa niin monella tavalla. Johannesjuhlat on oikea paikka löytää kipinää ja eväitä tähänkin puuhaan. Yhteinen tarinamme vahvistuu samalla ja kantaa eteenpäin. Jokainen kohtaaminen punoo yhteen johannekselaisia juuriamme.

– Heli Sirkesalo –

Johannes-Seura ry:n sääntömääräinen syyskokous

Johannesjuhlien yhteydessä Paimion koulukeskuksessa lauantaina 6.8.2022 klo 13.00

Käsittellään sääntöjen 9§:ssä mainitut asiat. Tarkemmin heinäkuun Johannekselaisessa.

– Johtokunta –

Johannes-Seura aloittaa ”Kaksi kylää”-esitykset Liedon kunnan valtuustosalissa

12.06.2022 klo 14.00–17.00
Karhula ja Koskijärvi

Tervetuloa katsomaan kylien vanhoja ja uusia valokuvia laajakankaalla. Ottakaa mukaan omia valokuvianne Johanneksesta ennen evakkoon lähtöä ja sinne tehdyiltä kotiseutumatkoilta tai esim. jälleennäkemisestä uusilla asuinsijoilla.

Digitoinme valokuvanne veloituksetta myös albumeista. Muistitikku mukaan! Tilaisuus on avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille.

TÄS LEHES:

Työtä ja tekijää muistaen
s. 3

Käsitöiden satoa ja lumoa
s. 4

Porkkalan retkestä tietoa
s. 6

Viipurin Evakko komeaa katsottavaa
s. 8

Hei sukuseurat ja kyläyhdistykset!

Kesää kohti mennään ja elokuun alussa päästään tauon jälkeen taas kokoontumaan ja haastelemaan Johannesjuhlille.

Voisitte pikku hiljaa tehdä alustavia tilavarauksia juhlille omia kokouksianne varten. Varauksia ottaa vastaan ja lisätietoja antaa juhlatuomikunnan jäsen Raimo Salmi, puh. 050 592 7622.

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Tavoitteet ja toteutumet

Lehdentekijöiden tavoitteet ja toiveet eivät aina täyty, maailma kulkee jossain asioissa omia ratojaan meitä muistamatta. Muutos lymyää pinnan alla ja tuottaa yllätyksiä yllättäen. Tällaisia mietteitä kohdattiin huhtikuussa Johannekselaisten seikkaillessa viikon jos toisenkin teillä tietymättömillä. Tai olivathan ne kaiken aikaa Postin huomassa, mutta lepotilassa odottamattomalla tavalla. Liikkeen puute oli yhtenäistä valtakunnan laajuisesti, sillä uudet pelisäännöt pitivät lehtiä otteessaan. Näin ainakin olemme tulkinneet tilanteen. Tosin joillakin jakelualueilla liike oli vielä hidasta tahtiakin hitaampaa.

Seuraavalla sivulla on selvitystä, miksi näin tapahtui. Pääsiäinen on ollut vain yksi tekijä ketjussa eikä siinäkään pääsiäiskorttien ruuhka enää ole vaivaksi muulle. Joka tapauksessa seurauksena on muutoksia myös meidän lehdentekijöiden aikatauluihin ja joudumme kuulostelemaan herkillä korvalla, miten lehti tavoittaa lukijansa. Siinä tarvitsemme apua teiltä. Viestitellä, jos jatkossa lehti viettää matkallaan kahden viikon verran. Suunnitellun painopäivän näette aina edellisen lehden numerosta ja harvoin siihen on tullut muutoksia.

Miten rakentui talo ennen

Viereisellä sivulla on muistelua johannekselaisesta rakentajaosaamisesta sekä miten sitä on tarvittu ja käytetty sotien jälkeisinä uudisrakentamisen vuosina. Maata jälleenrakennettiin ja karjalaiset uudisrakensivat. Taloja nousi omin voimin, talkoovoimin ja tuttujen rakentajien voimin. Monet työt oli mahdollista hoitaa pienemmällä ammattiosaamisella, mutta sitten oli erikoistöitä ja erikoistekijöitä.

Pyydämme lehden lukijoilta tietoja ja kirjoituksia, kuvia, muisteluksia näistä uudisrakentamisen ammattilaisista. He ovat kiertäneet useissa pitäjissä, useissa kyläkunnissa – vaikkapa saman suvun lukuisissa rakennuskohteissa. Työn jälki on kulkenut edeltä ja tekijät sen mukaisesti työmailta toisille. Kyseessä on usein myös mieleen painuvista persoonista, joista tarinat ovat eläneet kauemmin kuin persoonat itse. Kootkaamme talteen se, mitä tässä päivässä on vielä koottavissa.

Tässä vierellä on kyse uunintekijöistä – leivinuunintekijöistä tai pienempien tulisijojen tuottajista. Tulee mieleen kirjailija Antti Hyry, joka sai aikanaan Finlandia-palkinnon teoksellaan Uuni. Omaan tahtiinsa valmistuu mittava leivinuuni ja sen myötä syntyi ajatuksia ”miten liikkuu savu, vesi, aika, ääni, ihmisen mieli”. Teoksen lopussa on ensimmäinen leivänpaisto ja ”ilmassa oli tuoks, kuin kesän, tai vasta alkavan elämän”.

Tätä lukiessa on helluntain aika käsillä ja juhannus näköpiirissä. Hyvää alkukesää kaikille.

HS 22

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä.

Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa olevat aineistot Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Heinäkuun numeroon aineisto viimeistään 22.6. (painopv 6.7.). Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Anja Helena Jäntti o.s. Reponen, s. 12.11.1941 Paimiossa, kuoli 12.2.2022 Kaarinassa. Kaipauksella omaiset.

Liisi Anneli Heinonen o.s. Reponen kuoli 24.2.2022 Piikkiössä. Hän oli syntynyt Johanneksen Rokkalassa (Kajalan Metsäkylässä) 2.2.1932. Rakkaudella muistaen lapset perheineen, sukulaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.

Aino Annikki Nurminen o.s. Saikko kuoli 26.2.2022 Paimiossa. Hän oli syntynyt 12.6.1929 Johanneksessa. Rakkaudella muistaen lapset perheineen, sukulaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Airi Marja Finnholm o.s. Vyryläinen kuoli 22.3.2022 Kaarinassa. Hän oli syntynyt 15.3.1931 Johanneksessa. Kaivaten muistavat omaiset. Siunattu hiljaisuudessa.

Raimo Kalervo Hörkkö kuoli 22.4.2022 Turussa. Hän oli syntynyt 13.7.1932 Johanneksen Kaijalassa. Kaivaten lapset perheineen, sukulaiset ja ystävät. Siunattu 27.5. Turun Ylösnousemuskappelissa.

Taimi Kyllikki Lahti o.s. Tikka, synt. 20.07.1928 Johanneksen Tikkalassa. Kuoli Lohjan sairaalassa 04.04.2022. Siunaus Nummen kirkossa 30.04.2022 läheisten läsnä ollessa. Kaipaamaan jäivät: Jaana-tytär, sekä sisarukset Inkeri, Tuula ja Esko sekä sisarusten lapset perheineen.

Aimo Olavi Reponen kuoli 10.4.2022 Salossa. Hän oli syntynyt 24.11.1929 Johanneksen Koskijärvellä. Kaipauksella Liisa ja lapset jälkeläisineen. Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.

Helga Kaarina Vainio o.s. Stade kuoli 17.4.2022 Liedossa. Hän oli syntynyt 25.11.1930 Johanneksessa. Kaivaten muistavat Teija, Asko ja Ari perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

Merkkipäiviä

100 vuotta

5.5.2022 Jyväskylän Halssilassa **Sirkka Rautiainen o.s. Arponen** Johanneksen Ämmäsuonmäeltä.

Hartauskirjoitus

Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon

Jeremian kirjassa luvussa 29 sanotaan: Sillä minä tunnen ajatukseni, jotka minulla on teitä kohtaan, sanoo Herra: rauhan eikä turmion ajatukset; minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Vanhan testamentin profeetta Jeremia kirjoitti nuo sanat aikana, jolloin elämässä ei tuntunut edes toivonpilkahduksia olevan. Monet Raamatun ihmiset saivat Jumalalta viestin toivosta ja hyvästä tulevaisuudesta elämänsä ääriolosuhteisiin. Kyllä asiat selviävät! Hyvä on meidän tämän päivän suomalaistenkin lukea Jeremian rohkaisevia sanoja: Rakentakaa taloja ja asettukaa niihin asumaan. Istuttakaa puutarhoja ja nauttikaa niiden hedelmistä. Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, mihin minä olen teidät siirtänyt. Rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidän menestyksenne. Minulla on suunnitelmat teitä varten, sanoo Herra. Meitä rohkaistaan luottamaan ja uskomaan, että Jumalalla on suunnitelma meitä varten.

Valitettavasti huonot uutiset eivät ole jääneet menneisiin päiviin: talebanit riehuvat Afganistanissa, Pohjois-Korea kalistelee sapelia ja Venäjä tuhoaa Ukrainaa. Monet nykyprofeetat, sekä hengelliset että maalliset, ennustavat talouden luhistumista, ja voivat he olla oikeassakin. Mutta oli miten oli, kaikesta huolimatta Jumala hallitsee maailman tapahtumia. Suomi on elänyt pitkään rauhanaikoja, toivottavasti saa elää edelleenkin, mutta jos niitä vaikeuksia tulee, niin Jumala voi opastaa meidät vaikeiden aikojen halki parempaan tulevaisuuteen.

Psalmassa 23 on tutut sanat: Vaikka minä kulkisin pimeässä laaksossa, en pelkäisi mitään pahaa, sillä sinä olet minun kanssani. Sinä suojelet minua kädelläsi, johdatat paimensauvallasi. Vaikeat ajat tarjoavat meille mahdollisuuden luottaa Häneen, johon sukupolvet ennen meitä panivat toivonsa. He oppivat sen, ettei Jumala koskaan hylkää. Jumala on meidän kanssamme, ei meillä oikeasti ole hätää tämän elämämme aikana, eikä sen jälkeenkään, jos toivomme on Jumalassa. Kaikki on hyvin!

Aurinkoista ja siunattua kevättä!

– **Veikko Sailola** –
Vahdon kappalainen

Tapahtumakalenteri

KESÄKUU

17.-19.6. Karjalaiset kesäjuhlat Raumalla.

<https://www.karjalaisetkesajuhlat.fi/>

12.6. "Kaksi kylää: Karhula ja Koskijärvi kuvissa" klo 14-17 Liedon kunnantalon valtuustosalissa, Kirkkotie 13 (ks. etusivu).

18.6. Uuraalaisten tapaaminen KL:n kesäjuhlien aikaan klo 16-18, Ravintola Ankkuri, Alfreidinkatu 2 RAUMA

HEINÄKUU

11.7. Johannes-Seuran historia-ja musiikkiretki Porkkalan. Tarkemmin sivulla 7.

ELOKUU

6.8. Johannesjuhlat Paimiossa.

6.8. Johannes-Seuran syyskokous Johannesjuhlien yhteydessä Paimiossa.

Päätilän koulupiiriläiset

Kokoontuvat Johannesjuhlilla 6.8.2022 Paimiossa klo 12:00

Johtokunta

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat ovat muuttuneet:

Vuoden 2022 alusta alkaen toimisto on auki kolme kertaa kuukaudessa, kahtena lauantaina ja yhtenä keskiviikkona. Muina keskiviikkoina yhteydenotot puh. 02 4795 118 klo 12-16. Muusta mahdollisesta aukioloista sovitaan erikseen.

Kesäkuu

LA 4.6.klo 11-15

LA 18.6......klo 11-15

KE 22.6. klo 12-17

Heinäkuu

LA 2.7.klo 11-15

KE 6.7. klo 12-17

LA 16.7.klo 11-15

Isän muistolle

Isäni **Leo Finnholm** syntyi Johanneksen Niemelässä 23.8.1929 **Adele** ja **Rudolf Finnholmin** esikoispoikana. Hän kuoli Piikkiö-kodissa 22.3.2022. Leo oli kymmenvuotias, kun koti oli talvisodan evakuoinnissa jätettävä. Adelen evakomatka Leon ja toisen poikansa **Ension** kanssa vei Kaislahden asemalta Perniöön ja sieltä rauhan tultua Paimioon. Rudolf lähti sodan töihin talvisodan rintamalle.

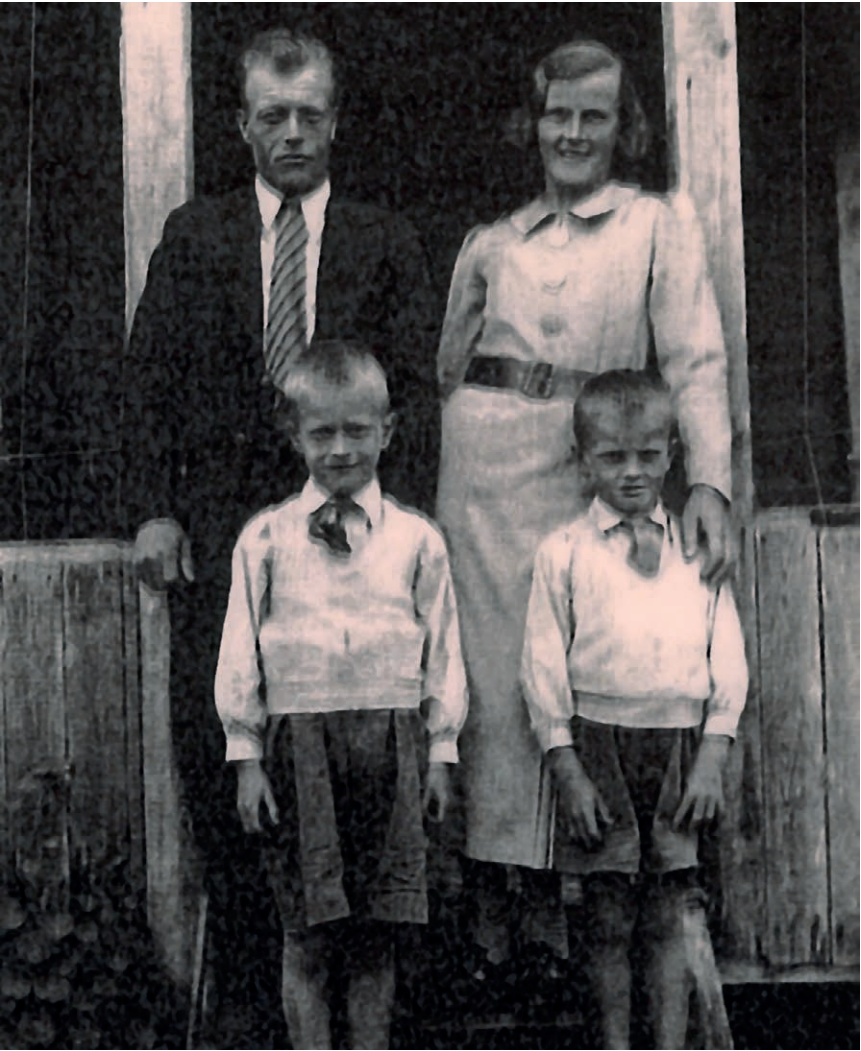
Leo Finnholm.

Rudolf oli muurari, tunnettu ammatimies Johanneksessa. Jatkosodassa Rudolf palveli kenttätykistörykmentti KTR 5:ssä, jossa oli useita muitakin Johanneksen poikia. Koti Niemelässä oli säästynyt talvisodan pahimmilta tuhoil-

ta ja Niemelään Adele palasi jatkosodan aikana, nyt kolmen poikansa kera; **Seppo** oli syntynyt Salossa vuonna 1940. Isot pojat olivat Adelen apuna kodin töissä. Jatkosodan aikana Leo kuului Johanneksen sotilaspoikiin yhdessä kaverinsa **Keijo Pennasen** kanssa. Harjoituksissa pojat kävivät kymmenen kilometrin pituisen taipaleen takana Vaahtolassa Valkoisella talolla. Kaislahdessa oli sodan hyökkäysvaiheessa taisteltu rajusti, joten pojat pystyivät kotinurkkien maastosta keräämään mielenkiintoisia löytöjä sodan jäljiltä.

Uusi evakkomatka oli edessä kesällä 1944. Veteraanien erityisryhmien rintamapalvelustunnuksen Leo sai osallistumisesta karjan evakuointiin. Evakkomatka vei jälleen Paimioon, jossa vielä saman vuoden aikana syntyi veljessarjalle sisar **Silja**. Asutustilan Finnholmit saivat Kaarinan Veitenmäestä, vanhan Paraistentien varrelta. Rudolf kuoli vuonna 1952, ja sen jälkeen karjalaisuutta piti suvussa yllä isoäiti Adele. Leo ei omille lapsilleen noista sodan raskaista ajoista juuri puhunut.

Sodan jälkeen Leo ja Ensio olivat muurarinopissa isällään, ensin isän apupoikina ja hanslankareina. Muurattavaa riitti karjalaisten rakentaessa uusia kotejaan. ”Finnholmin poikien” muistellaan muuranneen lukuisten johannekselaisten asuinrakennuksiin, saunoihin ja karjakeittiöihin tulisijat: leipä- ja pysty-

Adele ja Rudolf Finnholm poikiensa Leon ja Ension kanssa kotona Niemelässä joskus 1930-luvun loppupuolella, hyvänä rauhanaikana.

uunit, myyrypadat jne. Myöhemmin Leo oli töissä Pukkilan kaakelitehtaassa Turussa ja kävi sillinpyynnissäkin Islannin vesillä.

Leo oli kova kalamies ja metsästäjä. Hänellä oli etu- ja takahytillinen moottorivene, jolla käytiin kalassa ympäri Turun saariston vesiä. Leo oli Turun Urheilukalastajien jäsen, otti osaa pilkkikikisoihin ja kruunattiin kerran pilkkikuninkaaksi. Hänen metsästysseuransa oli Maakaston Erästäjät. Saalista tuli hirvimetsällä, jänisjahdissa, sorsanmetsästyksessä.

Kun matkustus luovutettuun Karjalaan vapautui, Leo kävi useita kertoja Niemelässä ja vei vanhaan kotiseutuun tutustumaan myös poikansa. Venäjän hyökkäystä Ukrainaan ei evakkopoika Leo enää tainnut tajuta. Hän lähti hiljaa, kun hänen aikansa tuli.

Kummitäti kuoli samana päivänä kuin isä

Kummejani olivat setäni **Ensio Finnholm** ja tämän vaimo **Airi**, o.s. **Vyyryläinen**. Airi oli **Olga** ja **Vilho Vyyryläisen** tytär Huunonsaaresta. Airi kuoli Attendo Katariinanpuistossa samana päivänä kuin isäni, Airi iltapäivällä, Leo illalla. Johanneksessa syntyneiden joukko harveni kahdella.

Levättää rauhassa, isä ja kummitäti!

– **Mauri Finnholm** –

Finnholmien muuraamassa uunissa paistuivat leivät, pullat ja piirakat

”**Finnholmin pojat**” ovat varmaan sodan jälkeen muuranneet tulisijoja lukuisiin karjalaiskoteihin. Oheisessa kuvassa näkyvät Finnholmien tupaan muuraamat hella ja leipäuuni omassa lapsuudenkodissani, **Mellasten** talossa pienessä karjalaiskylässä, joka sodan jälkeen nousi Auvaisbergin ja Yli-Lemun kartanoiden väliin. Hella ja leipäuuni on muurattu tupaan vuonna 1948, todennäköisesti alkusyksystä samoin kuin alakerran kamarien pystyuunit.

Äitini **Elina** oli karjalaisemäntien tapaan erinomainen ruuanlaittaja. Hellan uunissa äiti paistoi uunipuurot ja laattikkoruuat, hiivaleivät, vehnäset, kakut, pikkuleivät ja piirakat. Leipäuunin hän lämmitti kesät talvet kaksi kertaa viikossa. Torstaisin äiti paistoi ruislimpuja uunin täydeltä ja niiden kypsytyä rusupiirakan. Se oli talvista vahvaa ruokaa, joka jos mikä piti miehen tiellä.

Lauantaisin oli pullan vuoro. Perhe oli suuri, joten pullataikina piti alustaa ämpärissä. Lapsenlapset muistelevat vieläkin haikeasti Lemun-mamman pullaa, jonka veroiseen kukaan muu ei ole pystynyt.

Varsinkin kesäaikaan pullan jälkeen uuniin sujahti mustikkapiirakka, ja uunin jälkilämmössä hautui vielä pottikukko, jos miesväki oli Kuusiston salmesta saanut pyydystettyä kalaa. Pottikukon äiti teki pikkukaloista. Kukko oli kalakukko savipotissa. Peratut kalat ladottiin pottiin ja mauksi siankylkeä. Foliota ei vielä tunnettu ja saadakseen potin umpeen äiti teki sitä varten pienen ruistaikinan. Tuntikausien hauduttamisen jälkeen kalat saattoi syödä ruotoineen päivineen.

Hellan ja uunin luukkujen pinta rapistui tietysti alinomaisessa käytössä ja ainakin joulun valmisteluihin kuului,

että luukut ”prompsattiin”. Leipäuunin päällä verhon takana äidillä oli tapana kypsentää kesän viimeiset tomaatit. Lasten lennettyä pesästä leipäuuni ja hella purettiin ja korvattiin uudella puuhellalla, jonka viereen tuli vielä sähköhella. Myöhemmässä vaiheessa purettiin myös alakerran kamareiden tiiliset pystyuunit. Yläkerran kamarit valmistuivat alakerran myöhemmin ja niihin tuli kaupasta ostetut tulisijat.

Lopuksi pitää todeta, etten kyllä yhtään muista miten minusta on päädytty ottamaan kuva jonain arkisena iltana hellan kulmalla istumassa, sanoisin siinä kahdeksantoista vuoden iässä. Ja nyt vuonna 2022 saan esiintyä Finnholmien muurausten ”mannekiinina”. Sen tekee kyllä mielellään, sillä tulisijat olivat hyvät, ammattimiesten tekoa!

– **Pirkko Kanervo** –

Miksi huhtikuun lehti viipyi

Huhtikuun Johannekselainen antoi tilaajille ihmetystä kahteen kertaan. Ensimmäinen ihmetys oli pääsiäistä edeltävällä viikolla, kun lehteä ei postin joukossa näkynyt. Muutamia yhteydenottoja ehti tulla ja kyselyt selvittivät, ettei lehteä näkynyt millään paikkakunnalla. Painatus oli tapahtunut kuitenkin ajallaan jo viikkoa aikaisemmin ja toimistoon oli saapunut normaalitavalla lehden lisäkappaleiden paketti. Toinen ihmetyksen vaihe oli pääsiäisen jälkeen eli kaksi viikkoa painatuksesta, kun lehti useimmille saapui sekä toivotteli lukijoille iloista pääsiäistä ja sen mukaista sisältöä oli mukana monin tavoin. Ja erikseen oli myös joukko tilaajia, jotka pääsivät lehden lukuun vasta siitäkin viikkoa myöhemmin vapun edellä. Olimme aikaisempien käytäntöjen mukaan laskeneet, että Johannekselainen olisi lukijoilla keskiviikkona tai viimeistään torstaina ennen pääsiäistä. Mistä kummasta oli kysymys.

Painotalon kanssa selvitettiin Postin jakelua huhtikuussa ja samalla vähän yleisemminkin. Tietoon tuli, ettei Johannekselainen ollut ainoa hitaalla vaihteella liikkunut. Uutta tietoa oli se, että Posti on alkuvuonna kaikessa hiljaisuudessa muuttanut jakeluvoitettaan kolmesta työpäivästä neljään.

Samalla oli vahvistettu perjantain keventäminen – tarkoittaa käytännössä perjantaipostin siirtymistä maanantaijakeluun. Tiistaihan on ajat sitten poistettu jakelupäivien joukosta. Lisäksi isoissa kaupungeissa on vuoroviikkopakelua, jossa jakelupäivät vaihtelevat ja sen soveltamista ollaan laajentamassa. Laajennus tarkoittaa asiakkaille, ettei jakelupäivien määrä ainakaan laajene.

Tämä karsittu ja muuttunut jakelusäännöstö iski koko voimallaan huhtikuun jakeluun pääsiäisen kahden puolen. Painopäivää seuraavaa perjantaita ei ehkä enää laskettu työpäiväksi, seuraavalta viikolta työpäiviä olivat varmuudella enää maanantai ja keskiviikko, kiirastorstain tulkinnnasta ei ole tietoa, pääsiäisen takia työpäivistä karsiutui maanantai, tiistait olivat pelistä pois automaattisesti. Joten jakelun neljättä työpäivää ja jakelun uusinta takarajaa laskiessa tultiin yli sen viikon puolivälin, keskiviikolle tai torstaille. Ja tämä oli vasta perusjakelun aikataulu. Paikalliset viivytykset ovat tuoneet postin perille vapun lukemistoksi. Mitä tähän enää voi sanoa muuta kuin että esitämme tilaajille pahoittelut Postin puolesta. Kehittämiseksi sitä sanotaan, mutta joltain muulta se tuntuu.

On lehdellä muitakin tilanteita kuin juhlapyhät, joiden takia on tärkeä saada viestit perille hallitussa ajassa. On tapahtumia, kokouksia tai matkojen ilmoittautumisia, joissa odottamaton viivästys on ongelma. Siksi joudumme harkitsemaan lehden painatusta ensi vaiheessa paria postin työpäivää aikaisemmin ja seuraamaan miten se vaikuttaa loppujakeluun. Laajemminkin

pitää miettiä lehden tulevia kuvioita ja jakelua, sillä jakelu on ajan saatossa noussut suurimmaksi kustannuseräksi.

Muutosten kokonaisuuteen on vaikuttanut myös paperipula. Se on nostanut painatuskustannuksia ja yhtenä seurauksena on tämän lehden vaihtuminen ns arkkipaperiksi, jota on helpommin saatavissa. Tämä ei ole perinteistä sanomalehtipaperia, vaan tyypiltään

aikakauslehden materiaalia. Jatkossa nähdään jääkö tämä vaihtoehto pitkäaikaisemmaksi tai pysyvämmäksi. Asialla ei ole postijakeluun muuta yhteyttä kuin se, että osoite pitää etsiä etusivun sijasta takasivulta. Toivomme, että sellainen muutos on hallittavissa ja lehti perillä kohtuullisella aikataululla.

– **Hannu Rastas** –

Postinjakelua pääkaupunkiseudulla 1950. Kuva: Vantaan kaupungin-museo/Finna CC BY 4.0.

Karjalan kunnailta Keski-Suomeen – Sirkka Rautiainen 100 vuotta

Kevätaurinko paistaa kauniisti Jyväskylän Halssilassa ja **Sirkka Rautiainen** (o.s. **Arponen**) nautiskelee lämmöstä istuessaan keinutuolissaan. Hän on ehtinyt nähdä jo lukemattomia keväitä eri puolilla Suomea, sillä hän täytti 100 vuotta toukokuun alussa.

Sirkka syntyi toukokuun 5. päivänä 1922 Käkisalmissa Laatokan rannalla, nelilapsisen perheen esikoisena. Sirkkan vanhemmat, **Toivo** (s. 1895) ja **Lempi** (s. 1901, o.s. **Huopainen**) **Arponen**, olivat kotoisin Johanneksesta ja Valkealasta ja muuttaneet työn perässä Käkisalmeen. Ollessaan vain vuoden vanha Sirkka muutti Viipurin lähelle Johannekseen pienelle maatilalle isovanhempiansa **Matti Matinpoika** (s. 1873) ja **Matilda Kristianintytär** (s. 1875, o.s. **Pyökäri**) Arposen luo, sillä vastasyntynyt pikkuveli sairasteli kovasti eikä äiti pystynyt huolehtimaan kahdesta pienestä lapsesta. Veli onneksi parani ja voimistui ja koko perhe muutti Johannekseen. He asettuivat asumaan Ämmäsuonmäelle kirkonkylän laitamille. Myöhemmin perheeseen syntyi vielä kaksi siskoa.

Sirkka muistelee lastenkasvatuksen olleen 1920- ja 30-luvuilla ankaraa. Lasten piti varsinkin isän läsnä ollessa istua hiljaa paikallaan ja kaikenlaisten töiden tekoon piti osallistua pienestä pitäen. Puiden sahaus, pieniminen ja kantaminen sisälle taloon, uunin läm-

mittäminen, kasvimaan hoito ja muut askareet tulivat lapsille tutuiksi. Sirkka oli myös kovin innostunut pääsemään kouluun yhtä aikaa ystäviensä kanssa, ja hän saikin luvan mennä kouluun jo 6-vuotiaana, aluksi kuunteluoppilana ja myöhemmin oikeana koululaisena.

Sirkka kertoo, että lapsuus oli nyky-mittapuulla hyvin köyhää. Maaseutupaikkakunnalla ihmisillä ei ollut hienoja tavaroita, radioita tai muuta, autoista

puhumattakaan. Onneksi Sirkkan äidillä oli paljon sisaruksia, joten heiltä sai usein vanhoja vaatteita, joista äiti ompeli Sirkalle ja sisaruksille vaatteita. Elämä ei ainakaan helpottunut, kun Sirkkan ollessa vain 12-vuotias hänen isänsä kuoli. Tämän jälkeen äidin oli lähdettävä Johannekseen tehtaaseen töihin ja Sirkka ja isovanhemmat huolehtivat nuoremmista sisaruksista.

Talvisodan aikaan Sirkka perheineen evakuoitiin Salon seudulle Varsinais-Suomeen. Sirkka muistelee, että olot olivat hyvät. Isossa vanhassa maalaistalossa oli evakossa useita perheitä ja kaikille riitti tilaa isossa tuvassa. Mieleen on jäänyt, kuinka tavat olivat Länsi-Suomessa osin hyvin erilaisia; esimerkiksi saunaa talon oma väki olisi lämmittänyt hyvin harvoin, kun taas karjalaiset olisivat mielellään saunoneet vähintään viikoittain. Tästäkään ei tullut ongelmaa, vaan asiat saatiin sovittua siten, että kaikki pääsivät saunomaan sopivasti.

Välirauhan aikaan Sirkkan perhe muutti äidin uuden puolison työpaikan perässä Äänekoskelle Keski-Suomeen. Taas oli tutustuttava ja sopeuduttava uusiin maisemiin. Tutustuminen taisi sujua varsin mainiosti, sillä Äänekoskelta löytyi myös puoliso **Kalle Rautiainen**.

Jatkosodan aikaan Sirkka palasi takaisin tuttuun Karjalaan. Tällä kertaa hän työskenteli ja asui tätinsä

kanssa Viipurissa. Muu perhe palasi Johannekseen, jonne äiti ja hänen uusi miehensä rakensivat uuden talon. Viipuria pommitettiin usein sodan aikana ja hävitys oli paikoitellen suurta. Silti Sirkka sanoo, että ei kokenut sitä erityisen pelottavana. ”Nuorena ei ollut arka vaan oli jo tottunut sotaan”, hän toteaa. Sirkka olikin Viipurissa lähes loppuun asti, sillä hän kuului siihen työtätekevien aikuisten joukkoon, joka vasta kaksi päivää ennen Viipurin menetystä sai luvan lähteä kaupungista. ”Eikä silloin enää mikään kulkuneuvo liikkunut, kävellen piti lähteä kohti Lappeenrantaa ja mukaan pystyi ottamaan vain sen minkä jaksoi kantaa”, hän muistelee.

Sirkka palasi Äänekoskelle. Kalle Rautiainen toimi sodassa kenraali **Heiskasen** autonkuljettajana, joten hän oli rintamalla vielä Lapin sodassakin. Sodan jälkeen he asettuivat Äänekoskelle ja saivat pojan vuonna 1946.

Toimettomia ei oltu missään vaiheessa. Markkamäkeen valmistui uusi hieno omakotitalo pitkän rakennusprojektin päätteeksi vuonna 1952. Talo oli alusta asti omin käsin rakennettu, jopa talon tiiletkin valettiin itse. Omakotitalon ja puutarhan hoito olivat Sirkalle mieleistä puuhaa. Äänekosken kauppalassa järjestettiin vuosittain pihakilpailu, jossa raati kävi arvioimassa pihoja. Rautiaisten piha sai III palkinnon eräänä kesänä.

Rakentaminen ja ulkona puuhailu olivat lähellä sydäntä, joten Rautiaiset rakensivat Äänekoskelle myös kesämökin vuonna 1962. Siellä piha muokattiin kivenpyörytyksestä ja kantojen säännöstä asti omin käsin, jotta se saatiin mieleiseen muotoon. Mökkipihalla Sirkka jatkoi mieliharrastustaan puutarhanhoitoa vielä 2010-luvulla asti. Puutarha kukoistaa edelleen, ja siitä saavat nyt nauttia seuraavat sukupolvet.

Sirkka Rautiainen on ollut koko ikänsä paitsi innokas puutarhanhoitaja, myös aktiivinen liikunnan harrastaja. Erityisesti tanssi eri muodoissaan on ollut hänen suosikkinsa. Myös uiminen, pyöräily, lenkkeily, marjastus ja käsityöt ovat olleet hänen mieluisia harrastuksiaan. Viime aikoina uudeksi harrastukseksi on tullut hieman rauhallisempi, äänikirjojen kuuntelu.

Tammikuussa 2017 Sirkka muutti Jyväskylään, jossa hän nyt nauttii eläkepäivistään. Hän on edelleen pirteä ja aktiivinen penkkiurheilija. Erityisesti naisten hiihto on hänen suosikkilajinsa. Siinä lajissa hän itsekin pärjäsi 1930-luvulla kansakoulun hiihtokilpailuissa, ”vaikka oli ihan mahdollotoman huonot välineet”, hän naureskelee.

Sirkka Rautiainen juhli 100-vuotispäiväänsä perhepiirissä.

– Minna Puhakainen –

Torkkupeittokilpailun hopeasija Paimioon

Karjalan Liiton perinnetoimikunnan käsityökilpailun 2021–2021 aiheena oli torkkupeitto. Kilpailuun osallistui kaikkiaan 32 käsin tehtyä torkkupeittoa, joista perinnetoimikunta valitsi kolme parasta kolmessa eri sarjassa. Virkattujen ja virkattujen + neulottujen sarjassa toiseksi tuli **Hannele Kajander**, jonka isänpuolet juuret ovat Revonsaaren Skytällä. Punamustaan peittoon Hannele oli liittänyt alla olevan tarinan.

”Tarina alkaa vuodesta 1939, jolloin karjalaiset joutuivat jättämään kotiseutunsa ja pakenemaan sodan jaloista. Tuolloin ei aina tiedetty, missä rakkaat ja läheiset olivat eikä minne oma matka veisi.

Sodan jälkeen karjalaiset asutettiin pienille tiloille ympäri Suomea. Mutta jo tuolloin Karjalan käkönen nosti päätään, etsi ja löysi toisen käkösen.

Uusilla kotiseuduilla syntyivät uudet sukupolvet, jotka liittyivät sukupolvien ketjuihin. Ketjuihin, joiden alkuperä oli menetetyssä Karjalassa. Taas nosti Karjalan käkönen päätään, katsoi ja etsi sekä löysi toisen karjalaisen.

Uudetkin sukupolvet löysivät rakkauden menetettyyn Karjalaan sekä rikkaaseen ja monipuoliseen karjalaiseen kulttuuriin. Edelleen karjalan kä-

könen nosti päätään, etsi ja löysi toisen karjalaisen.

Nykyisin karjalaiset ovat jo sulautuneet suomalaiseen väestöön ja meitä karjalaistaustaisia on paljon. Nykyisinkin karjalan käkönen nostaa päätään, etsii ja löytää toisen karjalaisen.

Tätä peittoa aloittaessani ajattelin isäni isää **Konstaa**, joka joutui yli 50-vuotiaana jättämään rakkaan kotiseutunsa Johanneksen Revonsaassa ja lähtemään kohti tuntematonta.

Uloimpia kaitaleita tehdessäni ajattelin tyttäreni poikaa **Konstaa**, joka on vain 12,5 % karjalainen, mutta joka pelatessamme Karjalaiset vaakunat -muistipeliä haluaa aina saada Johanneksen ja Karjalan vaakunaparit ennen mummoa.”

Palkitut:

I. Virkatut ja virkatut + neulotut

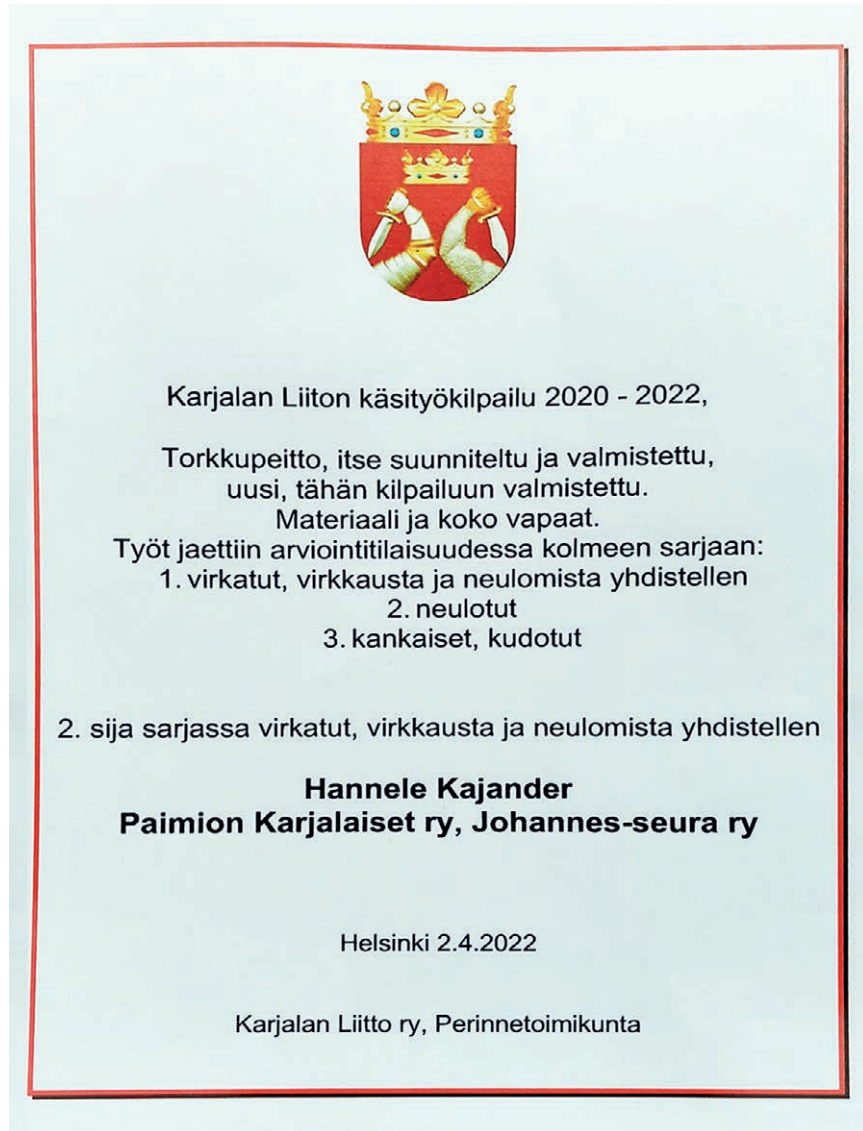
1. **Siskoanneli Ruuskanen** (Lahden Karjalaseura)
2. **Hannele Kajander** (Paimion Karjalaseura)
3. **Eija Virolainen** (Sysmä)

II. Neulotut

1. **Jaana Suviniitty** (Hyvinkään Karjala-seura, Suistamon Perinneseura)
2. **Marja-Leena Seppälä** (Nousiaisten Karjalaseura)
3. **Seija Mehtonen** (Kuopio)

III. Kankaiset, kudotut

1. **Tuija Sundvall** (Rauman Karjalaiset)
2. **Kirsti Sämpi** (Vihannin Karjalaseura)
3. **Liisa Pesonen** (Savonlinnan Seudun Karjalaseura)

“Ristittäin kuvitetut” neulatyyny

Karjalainen kansanperinne on suuri rikkaus, josta me kaikki voimme löytää uusia ulottuvuuksia. Minua itseäni kiinnostavat ja innostavat perinteiset tekstiilit, niiden tekotavat ja kuosit, mutta nykypäivään ja ehkä myös uusiin tarkoituksiin sovellettuna. Kirjahyllystäni löytyi **Theodor Schvindtin** teos “Ompelu- ja nauha-koristeita” (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, näköispainos 1982), jossa on julkaistu Schvindtin keräämiä kirjontakuvioita ja nauhamalleja Karjalasta, Sakkolan, Raudun ja Räisälän seuduilta. Theodor Schvindt (1851 - 1917) oli merkittävä kansatieteen ja kotiseututyön uranuurtaja, joka tallensi monin tavoin Karjalan perinnettä. Hänen vanhempansa olivat kotoisin Räisälästä.

Schvindtin mukaan “Karjalan naisten koruompeluksissa olevissa koristeissa nähdään suurta omintakeista kansallista luonnetta.” Hän myös toteaa, että kuosit ovat periytyneet satojen vuosien takaa.

Menneen talven iltapuhteenä halusin toteuttaa joitakin kirjontamalleja Schvindtin kirjasta, ja niinpä päätin tehdä pieniä neulatyynyjä, joihin kuviot on kirjottu ristipistoilla kanavakan-kaalle. Väreiksi valitsin puuvillalankoja vanhasta varastostani, ja neulatyynyistä tulikin kuin pieniä koruja! Ristipistoja on hauska tehdä ja nämä neulatyynyt myös valmistuvat nopeasti. Kirjaan tallennetuista malleista riittää inspiraatiota vielä pitkään!

– Tarja Bennett, Worksop, Englanti –

Päätilän pojan tarinoita

Päätilän pojat menopeleineen. Vas. Tauno ja Aleks Sinkkonen, Ahti Kottonen ja Eeli Karhu.

Liikkuminen

Uuraan saari kuului aikoinaan Johan-
neksen pitäjään. Kun sinne alettiin ra-
kentaa suurta satamaa, niin sen Viipuri

halusi liittää hallintaansa. Puolet saa-
resta liitettiin Viipuriin vuonna 1872.
Rautatie sinne rakennettiin vuosina
1926-27.

Kylät Päätilä, Kivitokee ja Hannukkala
jäivät edelleen Johannekseen ja myös
Päätilän ja Kivitokeen välissä oleva alue
Nuutla.

Lieneekö tuon kahtiajaon takia
Johanneksen puoleinen saari jäänyt
ikään kuin pitäjän takamaaksi.

Siksi sen liikenneväylät jäivät yksin-
omaan kylälaisten hoidettavaksi. Kylien
sisällä ja välillä olivat väylinä kujaset. Ne
olivat luontaisesti syntyneitä teitä. Niitä
ei ollut erityisesti rakennettu vaan ihmi-
set ja eläimet olivat niitä muokanneet.
Uuraan keskusta oli kuitenkin jo tehty
tie, joka sekin oli nykyisen katsannon
mukaan kärrypolku. Myös Uuraaseen
johti metsän läpi polku, jota pitkin saat-
toi myös pyöräillä.

Kulkuvälineistä yleisin oli ns. ”apos-
tolinkyyti” eli jalankulku. Ihmiset kul-
kivat jalan pitkiäkin matkoja. Talvella
kulkijoilla oli ”töppöset” jaloissa ja ke-
säisin milloin mitäkin. Lapset liikkui-
vat yleensä avojaloin. Tietysti talvisin lii-
kumisvälineitä olivat sukset ja kelkat.

Kylän isoilla pojilla oli jo polkupyö-
riä. Ne olivat nykyajan mopoja ja autoja.
Pyöristä pojat pitivät hyvää huolta, niitä
rasvailtiin, maalattiin ja muutenkin ne oli-
vat kuin lemmikkejä. Niiden tangolla oli
mukava viedä tyttöjä tansseista saatolle.

Kylillä ei liene ollut yhtään autoa eikä
edes moottoripyörää. Hevosiakaan ei
joka talossa ollut. Kun joka puolella oli
meri, niin veneitä oli varmaan joka ta-
lossa, niitä kun tarvittiin kalastuksessa.
Samoin veneillä vietiin eläimiä kesäksi
saariin. Varakkaimmilla ja ammatti-
kalastajilla oli ”moottorit”. Ne olivat
moottoriveneitä, joissa oli enimmäkseen
keskimoottori, yksisylinterinen petroli-
käyttöinen ”Vikström”. Sen pututtavan

äänen kuuli kaukaa. Veneet olivat var-
sin kookkaita, ja niihin mahtui jopa yli
kymmenen ihmistä.

Uuraasta Viipuriin kulkivat myös
matkustuslaivat **Vellamo** ja **Toivo**.
Ainakin Toivo kulki Kivitokeen sivut-
se. Junalla Uuraaseen pääsi Monolan
ja Hannukkalan pysäkiltä. Myös sieltä
voi matkustaa junalla Viipuriin sekä
Johanneksen keskusta. Kesäaikaan
liikkuminen oli helppoa, mutta talvella
se oli joskus työlästä. Ei ollut auroja, ei
linkoja, joilla tiet olisi voinut pitää kul-
kukelpoisina. Hevospelillä reenjalasten
tamppaukset tiivistivät lumen kulku-
kelpoiseksi. Erilaisilla kelkoilla kulki-
vat niin tavarat kuin lapset. Muutoin
liikuttiin jalan.

Luulen, että kukaan ei valittanut sii-
tä, että aura jätti lumet portille, koska
auroja ei ollut.

– Kari Sinkkonen –

Moottoreilla mentiin Tauno Sinkkosen ja Irja Pukin häihin. Ei ollut kenelläkään pelastus-
liivejä.

Ellan puhe

Rakkaat ystävät. Olen saanut suuren lah-
jan. Olen toki saanut montakin lahjaa,
mutta tästä yhdestä olen erityisen onnel-
linen. Tämä lahja on suuri rakkauteni
luontoon. Olen perinyt sen vanhem-
miltani, kukaties esivanhemmiltani-
kin. Muistan isän useasti sanoneen, että
Karjalan kannas oli Suomen kauneinta
aluetta. Uskon näin olevankin, vaikka
minun muistikuvani eivät yllä niihin
aikoihin, jolloin saimme vielä omistaa
tuon kauniin kannaksen. Onneksi näen
vielä tänä päivänäkin ympärilläni kaik-
kea kaunista ja se tekee minut onnelli-
seksi. Meillä suomalaisilla on etuoikeus
nauttia neljästä, ihanasta vuodena-
jasta ja olla siitä kiitollisia. Kun kuljemme silmät
avoinna ja korvat herkkinä, saamme
voimia luonnosta ja siellä vaeltaminen
ei maksa mitään.

Olen syntynyt maalaislapseksi. Äitini
ja isäni olivat luonnonystäviä. Luonto
tuli vastaan joka päivä aivan tavallis-
sa arkiaskareissa. Marjareissut, kuk-
kien keräämiset ja lehmän lautumelle

viennit äidin kanssa olivat todellisia
ympäristöopin tunteja. Äiti opetti tun-
temaan kukkia ja pieniä ötököitä. Isä oli
vanhan ajan lintubongari. Hän tunnisti
lintuja ja laitteli niille keväisin linnun-
pönttöjä. Talveksi pystytettiin aina isän
tekemä, punaiseksi maalattu lintumökki
lähietäisyydelle, jotta näkisimme lintu-
jen riemullisen ryynnien ja läskipalojen
syönnin. Paikalliseen sanomalehteenkin
isä kirjoitteli artikkeleita, jossa kehotti
ihmisiä muistamaan talvisin lintuys-
täviämme.

Rakkauden lintuihin ja muihinkin
luontokappaleisiin olen saanut jo varhai-
sesta lapsuudestani saakka. Sieluuni on
piirtynyt kuin huoneentauluna: ”Suojele
ja varjele kaikkea Luojan luomaa.”

Kun sitten kuusitoistavuotiaana
neitokaisena pääsin valokuvaajan op-
piin ja sain oman kameran, alkoi siitä
mieltymykseni kuvata sitä ihanaa, vielä
monimuotoista luontoa, joka avautui
lapsuuskotini ympäristössä. Opin kul-
kemaan hiljaa ja kuunnellen mitä luonto
minulle puhui.

Nyt, kun elämäni on jo loppusuoralla,
voin muistella menneitä vuosikymmeniä
ja nähdä luonnon monimuotoisuuden
katoamista. Suuri osa niistä luonnonva-
raisista metsistä, joita oli lapsuudessani
ja nuoruudessani, on kadonnut. Lajit
yksipuolistuvat, avohakkuut ovat teh-
neet metsistämme repaleisia ja eläinten
luonnolliset asuinympäristöt ja kul-
kureitit katoavat. Mihin olemme me-
nossa? Luonnonsuojelujärjestöt tekevät
arvokasta työtä luonnon suojelemiseksi,
mutta jäseniä ja kannattajia tarvittai-
siin paljon lisää, jotta äänet saataisiin
paremmin kuuluville.

Tänä päivänä elämme hyvin epäva-
kaassa maailmassa ja ilmaston suojele-
uhkaa jääää isompien asioiden var-
joon. Kuitenkin luonnon monipuoli-
suuden säilyttäminen on suuri ja tärkeä
asia ja se kantaa kauas tulevaisuuteen.
Toivokaamme ja uskokaamme, että vielä
tulevat sukupolvetkin voisivat iloita kau-
niista ja puhtaasta luonnosta. Yhdessä
ponnistellen tästä voi tulla totta.

– Ella Heino –

Evakkolapset Ry toimii

Seminaari ja vuosikokous Tampereella 23.4. 2022

Evakkolapset Ry on perustettu Vihdissä vuonna 2002. Toiminta-alueina ovat
Pirkanmaa, Keski-Suomi, Mikkeli, Etelä-Karjala, Helsingin seutu ja Lappeenrannan
seutu. Toiminta-alueet järjestävät tapahtuma- ja keskustelutilaisuuksia, joihin voi-
vat osallistua muutkin kuin jäsenet. Valtakunnallista toimintaa ovat Evakkolasten
päivät ja Evakkovaellus, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Virolahdella vuonna
2006. Yhdistyksen puheenjohtajana on lappeenrantalainen **Lauri Kosonen**, jonka
juuret ovat Johanneksen Kaijalassa.

Evakkolasten tunnemuistojen merkitys hyvinvointiin elämässä

Seminaari alkoi ilmoittautumisella ja tulokahvilla. Avauspuheenvuoron piti
yhdistyksen hallituksen jäsen THT, KT **Terttu Munnukka**. Hän totesi toimin-
nan olleen hiljaista koronan takia. Seminaariin osallistui 18 henkilöä. KT **Eeva
Riutamaa** esitteli Turun yliopistossa vuonna 2016 ilmestyneen väitöskirjansa
tuloksia. Väitöskirjassaan hän tutki evakkolasten tunnemuistoja ja niiden yh-
teyttä myöhempään hyvinvointiin. Aineisto koostui kyselyvastauksista (631) ja
haastatteluilta (11). Osallistujien keski-ikä oli 75 vuotta. He muistelivat koti- ja
koulukasvatukseen liittyviä kokemuksia. Valtaosalla oli positiivisia tunnemuistoja.
Negatiiviset muistot liittyivät kiusaamiseen, nimittelyyn, kieleen ja uskontoon.
Eniten kiusattiin ortodoksien lapsia. Evakkolapset voivat pääosin hyvin. Kotoa
on saatu vahvat selviytymis- ja sopeutumistaidot sekä sisukkuus. Koti oli turval-
linen kasvuympäristö eikä surusta ja menetyksistä puhuttu. Elämän kantavana
voimana koettiin laulut. Niistä suosituin oli ”Maan korvessa kulkevi lapsosen tie”.
Tunnemuistojen perusteella Riutamaa löysi kuusi erilaista selviytyjätyyppiä. Ne
ovat selviytyjäsanskarit, identiteetin etsijät, optimistiset toimijat, trauman työ-
täjät, kohtalonsa hyväksyjät ja menetysten kantajat. Hyväksyntä auttoi evakkoja
sopeutumaan. Lounaan jälkeen kuultiin YTT **Hellä Neuvonen-Seppäsen** tutki-
muksesta, jonka hän esitti johannekselaisten laivaristeilyllä. Esitysten jälkeen
syntyi vilkasta keskustelua.

Vuosikokous ja kirjoitustehtävä

Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat. Osallistujia oli 11 henkilöä.
Tilinpäätös vahvistettiin ja vastuuvapaus tileistä ja hallinnosta myönnettiin
hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Jäsenmaksun suuruus on edelleen 20 €.
Vahvistettiin tulo- ja menoarvio kuluvalle vuodelle ja yleissuunnitelma tuleville
vuosille. Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa Lauri Kosonen. Kahden hallituksen
erovuoroisen jäsenen tilalle valittiin **Liisa Katajainen** ja **Päivi Sutari**. Uudet jä-
senet esittelivät itsensä ja tekemisiään. Hallituksen kokous pidetään toukokuussa
Helsingissä. Siellä käsitellään 20-vuotisjuhlaan liittyviä asioita. Juhlaa vietetään
Lahden Mukkulassa 28.8.2022 klo 12. Jumalanpalvelus alkaa klo 10.

Vuosikokouksen jälkeen Tampereen alueryhmän yhdyshenkilö **Lea Oksa** esitteli
kaikille evakkolapsille avoimen kirjoitustehtävän. Heitä pyydetään kirjoittamaan
vapaalla tyylillä omia tunnemuistojaan ja kokemuksiaan. Aihealueet ovat seuraav-
at: evakkomatkat ja sodan syttyminen, koulunkäynti, vanhempieni muistolle tai
rakkaiden asioiden muistolle, kotiseutumatkat, karjalaisuuteni perintö tai muu
aihealue. Kirjoituksia toivotaan syyskuun 2022 loppuun mennessä. Kirjoitukset
kootaan kirjaksi. Kirjoitukset voi lähettää osoitteella **Lea Oksa Huhtasenkatu 32,
33330 Tampere** tai **lea.m.oksa@gmail.com** puh 0505411301

– Liisa Katajainen –

Lotta Svärd -toimintaa
Johanneksen kyläosastoissa

Lotta Svärd Kaijalan kylä-
osasto

Eira Pusa o.s Puusa

Kaijalan kyläosastoa johti opettaja **Aino Vartiainen**. Kaijalassa järjestettiin muonitus- ja lääkintäkursseja. Johanneksen paikallisosasto sai tehtäväkseen 1933 järjestää piirin kesäjuhlat. Kaijalan lotat olivat hoitamassa muonitustehtäviä. Pikkulottia johti Kaijalaan tullut opettaja **Maire Kettunen**. Toiminta oli vilkasta ja kokontumisia oli kerran viikossa. Pikkulotille opetettiin monenlaisia käytännön taitoja isänmaallisen aatteen lisäksi. Syksyllä 1939 sodan uhatessa liittyi lottajärjestöön lisää nuoria naisia. Koulun toiminta loppui ja sinne avattiin kanttiini sotilaita varten. Siviiliväestö evakuoitiin, mutta lotat jäivät kylään. Kanttiinissa toimivat päällikköinä **Aino Vartiainen** ja kättilö **Aina Sojakka**, joka asui koululla. Nuorisoseuran talolla oli haavoittuneiden joukkosidontapaikka. Vaati suurta rohkeutta nuorilta naisia asua tyhjillään olevassa kodissa. Rintaman murtuessa viimeisen lottien, mm. **Lempi Puusan** oli lähdeittävä kovalla kiireellä pakkasessa potkukelkalla Valkoiseen taloon. Sieltä kuorma-auton kyydissä Säkkijärvelle ja edelleen Lappeenrantaan. Molemmilla

paikoilla olivat kovat pommitukset. Lappeenrannassa jotkut lotista työskentelivät kaatuneitten evakuoitumiskeskuksessa. Jatkosodan alkaessa Kaijalan lottia joutui lähelle rintamaa aina Syvärille asti. Syksyllä kun päästiin takaisin Kaijalaan, ruvettiin raivaamaan ja siivoamaan taloja yhdessä työvelvollisten kanssa. Suljetuissa huoneissa poltettiin rikkiä luteiden hävittämiseksi. Vihollisen hautaamattomia vainajia tuli usein näkyviin. Räjähtämättömät amukset olivat vaaratekijöitä. Siivoustyön valmistuttua lotille määrättiin tehtäviä mm. Viipurin postikeskuksessa. Vuonna 1942 koulunkäynti alkoi Kaijalassa ja pikkulottien toiminta käynnistyi etisen puheenjohtajan kanssa. Eräänä iltana alkukesästä suunnistettiin Kivijärven maastoon. Siellä kukkivat keltaiset kullerot, käki kukkui ja ympärillä oli vihreä metsä. Tähän ikimuistoiseen retkeen päättyi Kaijalan pikkulottien toiminta. Kaijalan lottien toiminnasta ei luultavasti ole säilynyt mitään papereita.

Lähde:

Kaijala. Kylä Karjalassa Viipurin läänin Johanneksen pitäjässä. 2000.

Koonnut
– Liisa Katajainen –

Lotta Svärd Revonsaaren
kyläosasto

Helmi Ahokas

Lottatoiminta jatkui Revonsaarella jatkosodan aikana ja puheenjohtajana oli **Sofia Ahokas**. **Signe Kurki** toimi sihteerinä. Evakkoon lähdettäessä 1944 Signe hautasi lottatoimintaan liittyvät paperit lipputangon juurelle. Talvisodan aikana lottatöissä olivat **Uuvelaton Lyyli**, **Kallion Hilma** ja **Haltian**-naiset. Kokeneina lottina he jatkosodan aikana joutuivat töihin Kirjolan kartanoon. Helmi Ahokas, Siiri Kurki ja Signe Kurki liittyivät lottiin jatkosodan aikana. Lääkintä-, muonitus- ja ilmavalvontakursseille Vaahtolan Valkoisessa talossa osallistuivat **Helmi Ahokas**, **Signe Kurki**, **Elma Pyökäri**, **Jaakkolaisii Lempi** ja **Sirkka Haltia**. Vaahtolassa piti olla suuri sankarihautaus tilaisuus, joka kuitenkin peruuntui. Lottien tehtävänä olisi ollut seistä siellä kunniavartiossa.

Sirkka Haltia

Sirkka toimi kanttiinilottana Kirjolan kartanon kellarikerkoksessa. Paikan nimi oli 4.DE:n alue. Siellä oli paljon lottia erilaisissa töissä. Kirjolan kartanossa oli suuri leivintupa, jossa leivottiin pullat kanttiiniin. Taikina alustettiin illalla ja

Kuvassa Kaijalan pikkulotat, edestä vas. **Lahja Paakkanen**, **Eeva Loikas**, **Sirkka Kontto**, **Eevi Hiiri**, **opettaja Maire Kettunen**, **Helmi Loikas**, **Helmi Juntunen**, **Annikki Hörkkö**, **Kerttu Hänninen**, 2. rivi vas. **Maiju Puusa**, **Taimi Hiiri**, **Inkeri Rastas**, **Irma Rastas**, **Alli Kurki**, **Irja Kosonen**, **Milja Juntunen**, 3. rivi vas. **Kerttu Väntsi**, **Kerttu Rastas**, **Helli Hiiri**, **Vieno Loikas**, **Martta Väntsi**, 4.rivi vas. **Liisa Hiiri**, **Tynee Seppä**, **Katri Rastas** ja **Rauha Väntsi**.

Sirkan kotiväki oli sijoitettu Kiskoon. Asemalta oli pitkä matka kotiväen sijoituspaikkaan. Matkalla paleltuivat sormet, nenä, posket ja polvet.

Perille tullessa ilo oli suuri ja mieli kevyt ja onnellinen. Kotiloman jälkeen yritettiin palata Johannekseen, mutta pitikin kääntyä takaisin.

Summaa pommitettiin parhaillaan ja siellä oli käynnissä kovia taisteluja. Monien pommitusten ja monivaiheisen junamatkan jälkeen Sirkka oli taas Kiskossa. Aikaa matkustamiseen oli kulunut kolme päivää. Oli helmikuu 1940.

Lähde:

Souva, huopaa, pie perrää. 1994.

Koonnut
– Liisa Katajainen –

Lotta Svärd -yhdistyksen
Revonsaaren kyläosaston
10-vuotisjuhla

Revonsaaren Lotta Svärd -kyläosasto vietti 10-vuotisjuhliaan 17.1.1937 Hankalan koululla. Juhlaan oli kutsuttu myös Räihälän lotat ja Revonsaaren kyläosaston suojeluskuntalaiset.

Aluksi juotiin kahvit ja laulettiin yhdessä ”Karjalaisten laulu”. **Sofia Ahokas** piti tervehdyspuheen painottaen lottatyön tärkeyttä vallitsevien olosuhteiden aikana.

Ohjelmassa kuultiin lotta **Rauha Haltian** ja **Alma Pyökärin** lausuntaa. **Emma Pyökäri** lauloi säestäjänään **Sofia Ahokas**. Lotta **Alma Haltia** luki Lotta Svärd -yhdistyksen Johanneksen paikallisosaston 10-vuotiskertomuksen. Kertomuksesta ilmeni lottatyön jatkuminen vaikeuksista huolimatta.

Johanneksen paikallisosaston puheenjohtaja **Esteri Sarro** jakoi 10-vuotismerkit **Sofia Ahokkaalle**, **Siviä Ahokkaalle**, **Lyyli Karvoselle** ja **Rauha Haltialle**. Kyläosaston lotat saivat onnittelut ja kiitokset uhrautuvasta toiminnastaan lottatyössä. Lotta **Ilmi Tuhkanen** esitti Räihälän lottien onnittelut toivottaen menestystä edelleenkin. Revonsaaren kyläosaston ja suojeluskunnan onnittelut esitti sk.-ups. **A. Kurimo**. Tilaisuus päättyi ”Maamme lauluun” herkullisesti katetun kahvipöydän ääressä.

Lähde:

Sanomalehti Karjala n:o 19. Torstaina 21.1.1937.

Koonnut
– Liisa Katajainen –

Viipurin Lauluveikkojen 125-
vuotisjuhla-
konsertin radio – ja verkkotallenteet

Hyvät musiikin ja laulun ystävät!

Kiitämme kaikkia Tulenkantajat 125- vuotisjuhlakonserttiin osallistuneita – tapahtuma Helsingin Musiikkitalossa oli runsaslukuiselle yleisölle ja meille laulajille suurta musiikin juhlaa! Karjala-lehden video ”Näin upeasti soi Karjalaisten laulu Viipurin Lauluveikkojen Tulenkantajat 125-juhlakonsertissa 23.4.” välittää hienosti konsertin tunnelmaa <https://www.facebook.com/Karjala-lehti-131970966820738/videos/1873282516202394>

Konsertin pääsee oikeammin kokemaan siitä tehdyn suoratoistotallenteen kautta, joka on ostettavissa nettisivuiltamme € 30 hintaan <https://lauluveikot.tapahtumiin.fi/fi/> Ryhmille tarjoamme tallenteen € 100 hinnalla – katselulinkin voit tilata allekirjoittaneelta. Tallenteen kesto väliaikoinen on 2 tuntia 5 minuuttia, ja se on katsottavissa niin useasti kuin haluatte Juhannusaattoon 24.6.2022 saakka.

Mukavaa kevättä ja alkukesää toivottaen,

Viipurin Lauluveikot
– Seppo Salonvaara –
puh. 050 5517740 • tiedottaja@vfv.fi
<https://viipurinlauluveikot.fi/>
<https://www.facebook.com/viipurinlauluveikot/>

HS 22

MITÄ HÄÄ MERKINNÖÖ?

– OSA 3 –

1. ramosoo	
2. repsikka	
3. riski	
4. rokuli	
5. rospuutto	
6. sapiska	
7. serpa	
8. sopottaa	
9. sutki	
10. syti	
11. timakka	
12. tokka	
13. tuhma	
14. umpsukkelis	
15. vasite	

Oikeat vastaukset sivulla 8.

❀ MUISTOJEN KUKKIA ❀

Viipurin Evakko on vuoden 2022 pelargoni

Eipä tiennyt eräs **Lempi Kaasalainen** Viipurin tienoilta evakkomatalle lähtiessään, että hänen kiireessä mukaan ottamansa pelargoni vielä joskus vuosikymmenien päästä yltäisi otsikoihin ja perinnekasvien merkittävän huomionosoituksen kohteeksi.

Kyseisen pelargonin oli täytynyt olla hänelle todella tärkeä, koska sotaa pakoon lähtiessä piti välttämättömiensä tavaroiden kanssa tehdä monia kipeitä valintoja. Lempin valinnan ansiosta hänen pelargoninsa ”jälkeläiset” herättävät nyt ihostusta monessa kodissa. Kiinnostus varmasti kasvaa, sillä Luonnonvarakeskus (Luke), Suomen Pelargoniyhdistys ja Kotipuutarha -lehti ovat valinneet vuoden 2022 pelargoniksi Viipurin Evakoksi nimetyn ruusun-nuppupelargonin, **Lempi Kaasalaisen** evakkotuliaisesta leviämään lähteneen kotipelargonilajikkeen. Valinta tehtiin Luken pelargonihankkeissa tutkittavien, lähes sadan vanhan kotipelargonin joukosta ja julkistettiin Turun piha- ja puutarhamessuilla 1. huhtikuuta. Kotipuutarha-lehti valitsi Viipurin Evakon jo viime vuonna lehden 80-vuotisjuhlavuoden nimikkokasviksi.

Lempin ja hänen pelargoninsa evakopolku vei Satakuntaan, silloiseen Kauvatsan kuntaan. Naapurustossa huomattiin pelargonin kauneus ja pistokkaita alkoi kasvaa yhdessä jos toisessa kukkaruukussa. Ja evakko kun oli, pelargoni osoittautui sitkeäksi ja hyvin kasvuvormaiseksi myös uusilla

kotiseuduilla. Yksi pistokkaista matkasi **Satu Tallgrenin** mukana edelleen Etelä-Pohjanmaalle Kauhajoelle. Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon maakunta-amanuenssi **Risto Käsälä** sai Kauhavan museonhoitaja **Sari Tallgrenilta** pari pientä alkua ja vei ne Seinäjoelle, jonne ne myös kotiutuivat hyvin. Käsälä oli kutsunut kukkaa viipurilaiseksi evakoksi sen kulureitin takia ja Viipurin Evakko -nimi vakiintui joitakin vuosia sitten kukan päätyessä vanhoja pelargoneja etsivälle Pelargoniyhdistykselle.

A millane tää evakopelargoni sit on luontojaa? Jo yli parikymmentä vuotta Viipurin Evakko -pelargoneja kasvataneen Käsälän mukaan kasvi on ehkeimmässä kukassaan elokuussa ja kukkii pitkälle syksyyn. Kukinta on runsasta, kukkien väri on joulunpunainen. Vanhojen kotipelargonien tapaan kasvulla on melko vähän pistokasemoja, mutta Viipurin Evakkoa alkaa olla myynnissä varsinkin pelargoneihin erikoistuneissa kauppapuutarhoissa. Tämän jutun kirjoittajalla on vastahankittu, ikioma Viipurin Evakko. Se löytyi netin kautta Lohjalla Nummen kylässä sijaitsevasta Saarelman puutarhasta. Hoito-ohjeeksi

vinkattiin, että ravinnetta kannattaa antaa kasteluveden mukana usein. Evakkoni ei vielä kuki, mutta terhakka kukkavarsi nuppuineen kohooa runsaiden lehtien keskeltä. Ihan kuin se sanoisi että ”täältä mie oon tulos, vartu sie vaa ni nautitaa täst kesäst yhes vaik mikä ois.”

Silittelin tuoksuvia, pehmeänukkaisia lehtiä varovasti ja liikutuini ajattellessani sekä minulle tuntematonta Lempiä että hänen pelargoniaan. Entä jos hän olisikin ajatellut, että kukkia saa uusia mutta tuo hyvä kattila on ihan uusi? Saiko hän kenties kuulla evakkomatkan aikana vähemmän kannustavia kommentteja: ”Viskaa nyt hyvä ihmine jo tuo kukka mänemää, vastuksinna vaa on, ja mihi sie sen laitat sova jalois, ko ei oo ommaa kammarii eikä mittää”. Kiitos Lempille, että hän ymmärsi miten tärkeää etenkin epävarmuuden keskellä on kokea kauneutta ja saada lohtua kasvun ihmeestä. Viipurin Evakko -pelargoni on elävä esimerkki siitä, miten hyvä kertautuu jakamalla. Mistähän muuten se Lempin tuoma kantapelargoni mahtoi olla alkujaan kotoisin...

Lue lisää: [www.luke.fi](#)

– Heli Sirkesalo –

Reseptejä 1970-luvulta

Vieläkin aktiivisesti toimivan Maa- ja kotitalousnaisten yhdistyksen Koti-lehdet 1970-luvulta käsitelivät kotitaloutta, käsitöitä, puutarhanhoitoa, ajankohtaista emännille suunnattua informaatiota yhteiskunnallisista asioista ym. Joka lehdessä oli myös ruokaohjeita.

Vieläkin sopii kokeilla 70-luvun reseptejä. Kasvisruoista esimerkkinä porkkanakeitto syyskuun 1973 lehdestä.

- ❀ 6 porkkanaa ❀ 1 l maitoa ❀ 1 l vettä
- ❀ 2 rkl ohra jauhoja ❀ 2 rkl voita tai kasviöljyä ❀ persiljaa, suolaa

Vesimaitoseos suurustetaan jauhoilla ja kiehautetaan. Porkkanat raastetaan ja lisätään. Annetaan kiehua 5-10 min. Maustetaan leikatulla persiljalla, voilla ja suolalla, Vatataan kuohkeaksi ennen tarjolle panoa.

(Huom. Kokeilin ohjetta puolet pienemmällä nestemäärällä. Keitosta tuli miedon makuista ja voileivän kanssa sopivaa kevyttä ruokaa.)

– KS –

Oikea rivi:

1. väsyttää
2. apumies, kuljettaja
3. vahva, terve
4. vapaata työstä
5. kelirikko
6. moite, läksytys
7. liemi
8. kuiskata
9. ovela
10. sisukas
11. tiukka, kiinteä
12. nukke
13. tyhmä
14. vedessä, sukelluksissa
15. varta vasten

Tulos: _____p./ 15 p.

Kattavaa isännöintipalvelua Turun alueella

Turun talousalueen suurimpana yksityisenä isännöitsijätoimistona olemme tarjonneet kokonaisvaltaisia isännöintipalveluita jo yli 50 vuoden ajan. Se on luonut näkemyksen siitä, miten isännöintialan ammattilaisen tulee toimia.

Varsinais-Suomen Isännöintitalo Oy on auktorisoitu ja ISA r.y:n auditoima, työntekijöidensä omistama isännöitsijätoimisto.

Kaipaako taloyhtiönne ammattitaitoisen ja osaavan isännöitsijätoimiston palveluita? **Ota meihin yhteyttä!**

Olette lämpimästi tervetulleita tutustumaan toimistoomme!

V-S Isännöintitalo Oy

Ari Kesäläinen, Toimitusjohtaja, RI (YAMK), AIT, ISA
p. 020 722 9944, 0400 523 194
Maariankatu 4 C, 20100 Turku
ari.kesalainen@isannointitalo.fi

www.isannointitalo.fi

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy 9 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: **kerran kuukaudessa keskiviikkona** klo 12-17 ja kuukauden **ensimmäisenä ja kolmantena arklauantaina** klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Hannu Sinkkonen, Kaija Sipilä, Heli Sirkesalo ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu, palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset:

- korkeus < 10 cm = 80 €

- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2022:

Vuosikerta (9 lehteä) 40 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 45 €.

Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi julkaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan, muu aineisto pyydettyäessä.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sattuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy